

PÓCS KATALIN ZENESZERZŐRE EMLÉKEZVE (BMC, 2024. június 1.)

Pócs Katalin

(Budapest, 1963. június 4. – Budapest, 2019. szeptember 27.)

I. PÓCS KATALIN ARCAI I. ¹

Kedves Barátaim!

Sajnálom, hogy 1200 km választ el minket e percben, s hogy nem tudom egy légtérben megosztani Veletek Pócs Kati iránti szeretetünket és megbecsülésünket. Mégis úgy érzem, együtt vagyunk, mint Kati megannyi koncertjén, sokféle helyszínen, a Zeneakadémiától a Nádor termen át Budafokig.

Pócs Katalin arcai tűnnek föl emlékeimből, s hangokban tükröződő arcai tekintenek Rátok mindjárt a műveiből. Mint rákoskeresztúri búcsúztatásán is, felidéződik alapélményem a konzis kislányról, akinek akkor még nevét sem ismertem, de feltűnt szerény, csendes, elmélyült arca és tekintete a Zeneakadémia második emeleti erkélyén, a diákság élmény- és tudásszerző helyszínén. A szelídség mindvégig változatlan volt, eleinte szinte élheteretlen csöndességet sugározva, amiből – no, nem törtető harsánysággá, de – a

---

¹ Hollós Máté emlékezése Pócs Katalin emlékkoncertjén hangzott el a BMC Könyvtárában 2024. június 1-én videofelvételről.

gyakorlati élet követelményeinek figyelembevételét elsajátító két lábon állású szilárdult személyisége. Mielőtt azt hinné valaki, hogy félreismerem Katit, az az arc tárul elém, amely a művei kritikus újraértékelésekor jelent meg. Bizonyára Közületek is többen megélték, hogy Kati korábban komponált műveinek javító átdolgozását mutatta, tapogatóván, választott hallgatója miben erősíti meg, vagy száll vitába vele. Néhányszor ott ültem a Játék utcai pianínó mellett, amikor Kati beavatott efféle töprengéseibe. Aztán a koncerteken megilletődötten félrehajtva fejét több évtizedes pályáiv után is a kislányarc köszönt vissza, már életművel a tarsolyában sem mutatta a beérkezett alkotó alakját.

Ma itt a dalszerző és a kamarazenei komponista áll elénk. Hallhatjátok, mennyi éltető hasonlóság van e művekben, miközben egyiket sem lehetne a másik helyett műsorra tűzni. Kati – miként minden „becsületes” zeneszerző – megküzdött a hangokért. Ez nem patetikus ige, nem az alkotó „szenvedését” fejezi ki, hanem a kézműves munkamódszer alaposágára, mívességére utal. E terembe nem férnek a zenekarra, illetve énekkarra szánt művek, amelyek ugyancsak sikereket hoztak Pócs Katalin pályáján. A természetzenét – amely a zenekari Pegnitzben is megszólal – ma itt a Nyárutó képviseli. Ez a benyomás, ez az érdeklődés Kati utazásaiban is testet öltött. S ha nem konkrét kompozíciókban is, de egész munkálkodásában meghúzódott a művészi élmények inspirációja, hogy csak egyre utaljunk: Bayreuth.

De sok már a szóból! Vegye át a hangzó teret, akié ez az este: Pócs Katalin. S akik ma itt vagytok – hadd túlozzak a ragozással: itt vagyunk – azzal a kellemes tudattal állhatunk majd fel a hangverseny végén, hogy más művei is érdemesek az újrakhallgatásra, azokból Pócs Katalin további arcai mosolyognak ránk.

Kati termékenyítő barátságban volt számos előadóművész kollégájával, nem elefántcsonttoronyból „nyilatkozttatta ki” mondanivalóját. Egyet kiemelnék, aki most nem lehet itt, de akinek életében is sokat köszönhetett Kati, s a mai este mecénásaként is áldásos szerepet játszik: Gaál Erzsébet hárfaművészt. S figyeljétek meg, az eseményt zeneszerző kolleginája, Megyeri Krisztina kezdeményezte és szervezte meg például Horváth Barnabás zeneszerző baráttal együtt. Katit szerették és szeretik – szeretjük. Ez is az ő arcának visszacsillogása...

Hollós Máté

II. LÍRA, SZEMLÉLŐDÉS

Pócs Katalin 11 műve szólalt meg 2024. június 1-én a Budapest Music Center Könyvtárában, emlékezve a pályája delelőjén elhunyt zeneszerzőre. Pócs Katalin kamarazenei és szólódarabjaiból hallhattunk válogatást. Életműve több mint 150 kompozícióból áll, kottáit, kéziratait a BTK Zenetudományi Intézet 20-21. századi Magyar Zenei Archívuma őrzi. A szerző számos díjat nyert, darabjai megszólaltak koncerteken, lemezfelvételen is elérhető művei egy része. A koncertet maga Kurtág György is megtisztelte jelenlétével.

A hangulatos teremben elsőként Pócs Katalint, mint zongoristát láthattuk videófelvételről, Bartók *Kis másod- és nagy heted hangközök* című darabját játszotta, majd saját, *Improvizáció egy Bartók témára* című művét tolmácsolta. Pócs Katalin nem csak zeneszerzőként alkotott, de tanított zongorát és improvizációt is a Nádasdy Kálmán AMI-ban. A két zongoradarab után Hollós Máté videóüzenetét vetítették. Hollós meleg szavakkal emlékezett meg Pócs Katalinról, felidézve többek között az első találkozást, munkamódszere alaposságát. Pócs Katalin következő műve szintén videófelvételről szólalt meg, a *Két noktürn altszaxofonra és hárfára* (2016) című darab már a hangszer-összeállítás miatt is érdekes. A mű egyfajta folytatása a cselló-hárfa daraboknak, a gondolatmenet és a hangulat is jelezte ezt. Pócs Katalin darabja Bartók stílusára emlékeztet, így a kvart-szekund lépések az első, a 2. elégia pedig a második tétel középrészében idézi meg a bartóki kompozíciós technikát. Pócs Katalin azt is megjegyezte korábban a mű kapcsán, hogy a „mai nyelven is lehet konzonancia-disszonancia viszonyokat létrehozni”. Robert Dixon (altszaxofon) és a koncertet támogató Gaál Erzsébet (hárfa) előadása szinte láttatta a hangulatot. A 2004-es *Tűnődés a végtelenbe* című darab szólófuvolára íródott. Móré Irén fuvolajátéka káprázatos volt, egy nagy ívet húzott a mű kezdete és vége között. A négytételű *Árnyak suhanása* 2007-ben készült, hegedűre és brácsára. Szabó Krisztina (hegedű) és Rudolf András (brácsa) előadása a darab minden szépségét, izgalmát remekül játszotta.

A *Valóság, vágy és álom – Dalok saját versekre* (1986-89) című ciklus Pócs Katalin érzékeny világát, nem utolsósorban költői vénáját is mutatja. A kissé komor mű Lökösházi Mária és Kollár Zsuzsa előadásában szólalt meg. A 2016-os, egytételű *Ösvények és csapások* című mű csellóra és zongorára készült. A

szerző írása szerint „két, ellentétes karakterű zenei anyag fejlődik párhuzamosan. [...] A darab végén visszhangszerűen, halkán visszaidéződik az első, határozottabb karakterű anyag.” Susan Moses (cselló) és Pócs Katalin előadását láttuk-hallottuk videófelvételről, kellemes előadásban. A *Nyárutó* című ciklus 1990-es, a szigligeti alkotóházban íródott. A nyitó tétel kezdete ringatózó, majd ritmikus zenei anyagba vált. A III., záró tétel sodró erejű, feszes, ritmikus, Kollár Zsuzsa zongorajátéka nagyszerű volt. Pócs Katalin következő darabja a *Dal Weöres Sándor A vak című versére* elnevezést kapta. Pócs Katalin műve 2012-es, a szerző a színek zenei megjelenítését írja le zenével. Ismét Lökösházi Mária énekelt, aki beugróként lépett fel, Kollár Zsuzsa, az est egyik motorja játszotta a zongoraszólamot, nagyon kifejezően. Ismét egy négytételes ciklus szólalt meg, a *Négy klarinétetűd* 1993-ban keletkezett. Klenyán Csaba nagyszerű játékát élvezhette a közönség. Szabó Krisztina (hegedű), Pleszkán Marianna (gordonka) és Kollár Zsuzsa előadásában szólalt meg az 1994 v. 1999-es *Trió*. A mű I. tétele nyugodt, csendes, de a zongoraszólam hullámszerű. A II. tétel táncos jellegű, a két tétel két egészen más karakterű. Pócs Katalin eredetileg a klarinét – cselló – zongora hangszer-összeállítást írta elő. A *Macaranga* című 2000-ben komponált darab hangszer-összetétele különleges, a hárfa és a marimba hangzásvilága a szerző darabjában nagyon szépen összecseng. A darabot Fábry Boglárka (marimba) és Lenka Petrovic (hárfa) játszotta, a közönség rácsodálkozhatott a két hangszer színére, a zenei folyamatokra, az előadás minőségére.

Remek koncertet hallhatott a közönség. Pócs Katalin a koncerten megszólaló műveiből az tűnik ki, hogy a szerző leginkább a szemlélődő, lírai, nagyon bensőséges érzéseket kifejező karaktert részesíti előnyben. Magam több olyan koncerten voltam, ahol a szerző műve, művei is felcsendültek, vannak kifejezetten humoros, vagy vidám darabjai is. A nyolc előadó (sokuk Pócs Katalin darabjait már játszotta korábban) kitűnően tolmácsolta a darabokat. Elhivatott, elmélyült játékuk – ahogy Pócs Katalin művei – emlékezetesek maradnak. A koncerten Vén Imola ismertette röviden a műveket. Köszönet illeti Megyeri Krisztina és Horváth Barnabás zeneszerzőt, hogy megszervezte a koncertet. Köszönet illeti továbbá a támogatókat, Pócs Gábort, Gaál Erzsébet hárfaművészt és az NKA-t. A koncert szervezői őszintén bíznak abban, hogy Pócs Katalin életműve nem merül a feledés homályába.

Dr. Lehotka Ildikó

HOLLÓS MÁTÉ
BÚCSÚ PÓCS KATALINTÓL²
(1963–2019)

Pócs Katalin

A konzis kislányra emlékezem, aki a 70-es évek második felében esténként ott ült a Zeneakadémia diákjainak második emeleti erkélyén, kissé félrebiccentett fejjel, szelíd tekintettel hallgatva a hangversenyeket, begyűjtve művek és előadások gazdag élményeit. Nemsokára a zeneszerzés tanszakra felvételizők között láttam viszont, azóta tudom, hogy a szerény testtartás és az állhatatos önművelés gazdája *Pócs Katalin*. Jó iskolába került: a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában *Fekete Győr István* alapozta meg mesterségbeli képzettségét, a Zeneakadémián *Petrovics Emil* szaktudása és óvó szárnyai jelentettek tollakkal kipárnázott fészket a számára.

Művein mindig is érezhető volt az invenció és a zenei anyaggal való igényes bánásmód. Szakmánk természetéből fakadóan elsősorban kamarazenei kompozíciókat ismertünk meg tőle. A tanulmányok éveiből származó dalainak költői szövegét is maga írta, de később zenésített másokat is, és hangszeres darabjaiban is inspirálódott költők munkásságától. *Baka Istvánnak* előbb *Gyászmenet* című verséből írt zongorakíséretes vegyes kart, majd a költő Schumann zongoraötösét idéző *In modo d'una marcia* verse nyomán csellódarabot, amely utalásokat tartalmaz a vers címében idézett schumanni tempójelzéshez tartozó motívumra. Zongoradarabjait szerzői estjein gyakorolta

---

² A *Parlando* 2019/5. számában megjelent emlékezés illusztrációkkal bővített változata.

maga adta elő, legszívesebben talán a Nyárutót. De nem zárkózott a kis hangszerapparátus keretei közé: németországi természeti élménye visszhangzik Pegnitz című szimfonikus zenekari alkotásában, és kirándult az élő elektroakusztikus zene területére is, amiben humorát csillogtatta meg.

A magyar szerzők pedagógiai darabjaiból összeállított Játszó-tér c. gyűjteményben (Összeállította és közreadta Sármay József, Tóth Péter) három kompozíció Pócs Katalin munkája:

17. Pócs Katalin: Hommage a Mozart

18. Pócs Katalin: Magyar népdal

19. Pócs Katalin: Magyar népdal

Pócs Katalin Magyar népdal Előadja: Fülöp Beni – YouTube (0:25)

Előadja: Fülöp Benjámin (10) Zongora 3. osztály Tanára Sármay József Weiner Leó AMI

Pócs Katalin Népdal – YouTube (0:34)

Előadja: Limbek Laura Tanára: Sármay József Weiner Leó Zeneiskola AMI és Zeneművészeti Szakgimnázium 2018 május

Lénárd Zsombor és Metzger Ábris zongora négykezes, tanáruk Sörfőzőné Morvai Gabriella (1:00)

Pócs Katalin: Falu végén Elhangzott a VKI Liszt Ferenc Zeneiskola zongora - orgona - jazz-zongora tanszaki hangversenyén, 2013. április 25-én.

Nem életműve margóján említendő pedagógiai munkássága sem. A XXII. kerületi Nádasy Kálmán AMI-ben zongorát és improvizációt tanított, lelkes növendékeket rendszeresen új kompozíciókkal ajándékozva meg. Szenvedélyes tanár volt, aki nem szavakban hirdette, hogy „a gyereket szeretni kell”, hanem tetteiben bizonyította, hogyan lehet a zenetanulókat felemelve a gyakorlatban kinyilvánítani az érzelmeiket. Sikerek kísérték munkálkodását ezen a téren is, miként művei is számos díjat nyertek el. 1986-ban a Liszt halála centenáriuma kiírt verseny első díjasa volt, később Dél-Afrikában és Szegeden voltak versenysikerei, legutóbb a Baka-Gyászmenetet a III. Nemzetközi Kodály Zoltán Zeneszerző Versenyen díjazták 2012-ben. A szerző dallamkezelése követi a vers szövegének feszült dinamikáját. A kisebb hangközökből álló mozgást helyenként drámai kitörés váltja föl, visszaadva a költeményben megrajzolt végső elmúlás és a temetési ceremónia szomorúságát

Darabjai Berlinben, Münchenben, Lüneburgban, Groningenben, Bourges-ban, továbbá Erdélyben, Rómában, az USA több városában és a kanadai Banffban szólaltak meg (az utóbbi helyen két hónapig képezte tovább magát). Legutóbbi külföldi sikerén Bloomingtonban jelen is lehetett, ott a világhírű egyetemen tanító és Pócs Katalin budapesti szerzői estjeire is gyakorta hazalátogató hárfaművész, *Gaál Erzsébet* mutatta be új Bloomingtoni inspirációk című szólóját, amelyet októberben ismét előad, és az alább illusztrációként szereplő kamaraművek címzettje is Gaál Erzsébet.

Gaál Erzsébet hárfaművész (j.) Pócs Katalin több kamaraművének is a címzettje és a szólistája. A felvétel 2015-ben készült Pócs Katalin szerzői estjén.

Gaál Erzsébet hárfaművésznek – To harpist Erzsébet Gaál

BALLADE for HARP

Op. 36

Budapest, 1991

Katalin PÓCS
born 1963

Duration
ca. 6'26"

Andante molto dolce

mp *p*

mp sempre dolce

p *mf cantabile sempre* *dim.*

harmonics played where written

Kósa Gábornak és Gadl Erzsébetnek — To Gábor Kósa and Erzsébet Gaál

MARACANGA for MARIMBA and HARP

Op. 86

Budapest, 2010

Total Duration
ca. 7'15"

Katalin PÓCS
born 1963

1.

Andante

Marimba

Harp

p

mp

M

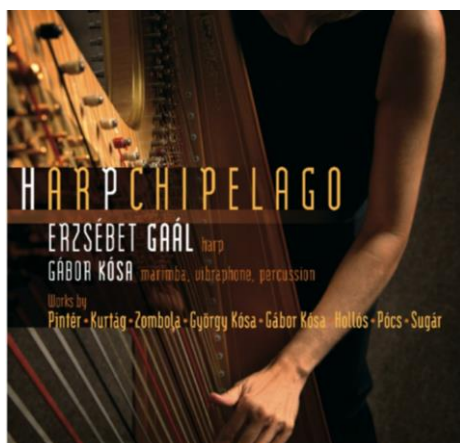
H

© Harpa Hungarica
PO Box 5-33
Bloomington IN 47407
Printed in USA

[Duo Modarp plays Maracanga Op. 86 I Mvt. by K. Pócs \(3:50\)](#)

Daniel Bolgar - marimba és Monika Markovich – hárfa
Recorded at Parry Room, Royal College of Music, London UK 2012

A Gaál Erzsébet hárfaművész alapította Harpa Hungarica kiadón kívül más hazai kiadók (Akkord, EMB), valamint a müncheni 4'33" nevű zeneműkiadó katalógusában is találunk Pócs Katalin-művet. Aszalós Tünde A zongorázó gyermek című újító szellemű kötetében is több kis darabja szerepel.

Maracanga - for marimba and harp op. 86: I. Andante (4:21)

Maracanga - for marimba and harp op. 86: II. Allegro vivace (4:42)

© 2009 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Meditation (4:33)

Vékony Ildikó (cimbalom) és Pócs Katalin (zongora)

© 1995 HUNGAROTON RECORDS LTD.

2015 09 19 Pócs Katalin Körösi Györgyi (5:43)

Körösi Györgyi, a Szegedi Szimfonikus Zenekar szólamvezető gordonkaművésze Pócs Katalin In modo d'una marcia – Baka István verse nyomán – című művét mutatta be 2015. szeptember 19-én Szegeden, az „ÉN ITT VAGYOK – ÜZENET ÚJ-HULIGÁNIÁBÓL” című Baka István versmondó találkozón.

Visszaemlékezés

Remembrance

PÓCS, Katalin
(*1963)

Andante molto dolce

Vc. *mp cantabile sempre*

5 *mf* *mp* *mp*

8 *mp*

11 *cresc.* *mf* *cresc.* *f molto espr.*

15 **Moderato** *mf* **accel.** *pizz.*

19 **Tempo moderato** *arco* *f* *gliss.* *pizz.* *mf*

22 **Tempo moderato** *arco* *f* *mf*

26 *pizz.* *mp*

30 *pizz.* *p* **Andante molto dolce** *mf*

Négy klarinétetűd

Four etudes for clarinet

I.

PÓCS, Katalin
(*1963)

Cl. in Sib

Allegro

mp legato sempre

sim.

3

mf

5

mp

8

mf

11

mp legato sempre simile

13

mf

15

mf cresc.

f

18

mf

21

f

23

25

f

GYÁSZMENET

Baka István

PÓCS Katalin
(*1963)

Lento, $\text{♩} = 52$

Piano-forte *f* *grave*

S. *p* So-ét - ló

A. *p* So-ét - ló so-ét - ló

T. *p* So-ét - ló so-ét - ló

B. *p* So-ét - ló so-ét - ló

PI. *dim*

17 *mp* *mf*

sír - hal-mok kö-zött so-tét - ló sír - hal-mok kö-zött va-kon

sír - hal-mok kö-zött so-tét - ló sír - hal-mok kö-zött va-kon

sír - hal-mok kö-zött so-tét - ló sír - hal-mok kö-zött

sír - hal-mok kö-zött so-tét - ló sír - hal-mok kö-zött

16

vo-nul vo-nul a gyász-me-net

vo-nul vo-nul vo-nul a gyász-me-net gyász-me-net gyász-me-net

va-kon vo-nul vo-nul vo-nul a gyász-me-net gyász-me-net gyász-me-net

va-kon vo-nul vo-nul vo-nul a gyász-me-net gyász-me-net gyász-me-net

21

hol a holt

hol a ko-por-só hol a holt

hol a ko-por-só hol hol hol

hol a ko-por-só hol hol hol hol

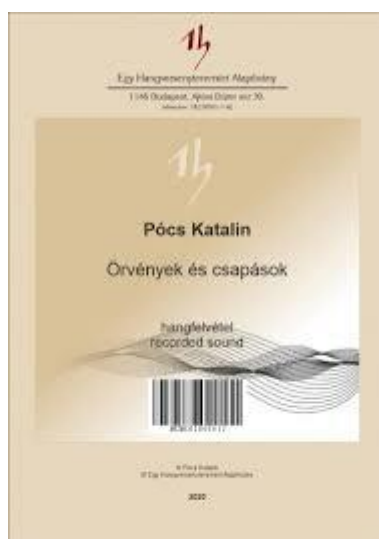
26

a pap sa kán-tor hol le-het hol a gö-dör ski ás-ta meg

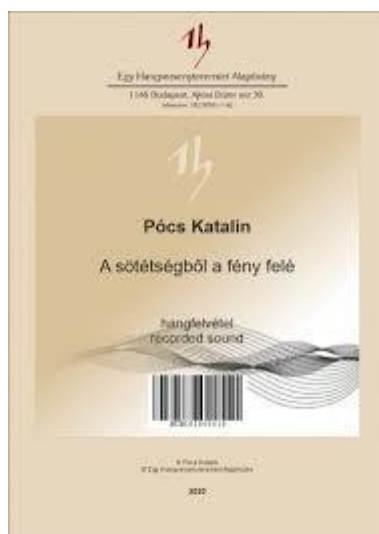
a pap sa kán-tor hol le-het hol a gö-dör gö-dör ski ás-ta meg

a pap sa kán-tor hol le-het hol a gö-dör gö-dör ski ás-ta meg

a pap sa kán-tor hol hol a gö-dör gö-dör ski ás-ta meg

[H](#)angverseny
Örvények és csapások

[H](#)angverseny
A sötétségből a fény felé

Hangverseny **Tuba Kvartett**

Rádiófelvételek, néhány hangmez és televíziós fellépés biztosított – és felvételről biztosíthat a jövőben is – nyilvánosságot a budafoki lakásában alkotott zeneszerzőnek, aki 56 évesen, a kórral hosszán, hősiesen küzdve, de a tanítást és a komponálást az utolsó percig fel nem adva eltávozott körünkből, ahova tartozott.

Ő elmehetett – az emléke szilárdan itt marad!

Pócs Katalin és szüleiének sírja az Új Köztemetőben